

סיפורו של זרח

'כור המבחן' על הלכות חנוכה

(מצא את השגיאות, אין ללמוד מהסיפור הלכות!!!)

בליל רביעי של חנוכה חזר זרח לביתו רק בשעה 10 בלילה, מכיון שהשתתף בהספד שהתקיים בעיר. מאחר שביום זה ערך תענית, הגיע לביתו מותש ועייף. מיד כשהגיע התיישב ללמוד את לימודיו. את הלכות חנוכה אינו משנן מדי שנה בשנה [כדרכו ללמוד רק דברים חדשים ולא לחזור על הלימוד הישן, את זה הוא משאיר רק לגדולי ישראל כדוגמת מרן הגרי"ש זצ"ל, אינו מבין שבכל לימוד נוסף מתחדשים חידושים!]. לאחר מכן הכין סופגניות ולביבות, ללא תערובת חלב, [בכדי לא להיזכר באליפורנוס הרשע]. כשגמר התיישב לאכול. על הסופגניות הספוגות בשמן, החליט לברך שהכל מהלביבות תפוחי אדמה אכל שיעור קביעות סעודה, והסתפק אם לברך אדמה או המוציא, ומספק לא בירך כלום. כאשר סיים לא בירך בורא נפשות, מפני שהתכוון להמשיך לאכול למחרת בבוקר ללא ברכה לפניה.

לאחר מכן התחיל להכין את הנרות, והסתפק האם להדליק במנורה של כסף [שמא זו גאוה] או שידליק בנר חרס שנותר מאתמול, והחליט שגר החרס חביב יותר [כי יש בו פיח מהמצווה של אתמול]. את הנר הניח בתוך ביתו [בכדי לא לפרסם את מעשיו הטובים] בגובה טפח [זכר לחורבן]. בצד ימין הסמוך למזוזה [בכדי לצרף את המצוות]. הוא לקח שמן מבית ע"ז [בכדי לקדש אותו]. יצק שמן כדי שיעור שידלק חמש דקות. הכין בנר שלוש פתילות קרובות זו לזו [בכדי שתהיה אש גדולה]. העיר את אשתו וילדיו [שכבר ראו הדלקת נרות] ובשפה רפה וכובד ראש שר עמם מעוז צור ויוונים. כשגמרו, כיבד את בנו הקטן שלא הגיע לחינוך שידליק את המנורה ויוציא ידי חובה את כל בני הבית. הבן שעמד קרוב לפתילה החדשה ביותר דילג עליה [והסתפק אם דרך ימין זה משמאל לימין כמקובל או שמתחיל מימין וממשיך לשמאל] ע"כ הדליק את הפתילה האמצעית ואח"כ פנה לצדדים קודם לנר השמאלי ואח"כ לימני. להדלקת הנר השלישי הדליק גפרור מהנרות וממנו את הנר הנוסף. לאחר מכן הדליק מנרות המצוה את השמש, והניחו עם הנרות בשווה. לבסוף ברכו כולם יחד: "שהחיינו" "שעשה ניסים" ו"להדליק נר". וענו אמן.

אחר ההדלקה הוסיף שמן בנר בכדי שיהיה בו שיעור שידלק חצי שעה, ומיד נטל את המנורה בידיו ופתח בריקוד. כשהתעייף הניחה מעל גובה עשרה טפחים, במקום שמניחים את הנרות כל השנה. אשתו ובנותיו החלו מיד אחרי ההדלקה להכין לביבות, והוא ביטל תורה ושיחק בקלפים לאור הנרות. כששעמם לו שר הנרות הללו והבין

סיפורו של זרח

שהנרות קודש והחליט שכדאי להיזהר גם שלא לראותם! נטל את המנורה דולקת עלה לבנין שממול הגבוה 25 אמה והניחה על אדן החלון בקומה הגבוהה ביותר [בכדי לפרסם את הנס]. במקום ששולטת רוח מצויה. אחר 22 דקות כיבה את המנורה, חזר בשמחה לביתו ושפך את השמן לקערת העיסה של הלביבות. לפתע נזכר שאסור להשתמש בשמן והשליך את הכל בביזיון לפח האשפה.

לאחר מכן ערכו שולחן לכבוד סעודת חנוכה. ולשם כך ביטל את קביעות לימודו בשעה זו, [עיין ביה"ל] בניו רצו לזמר ולומר דברי תורה, אך הוא אמר שזה מפריע לו להתרכז במצות האכילה בסעודת מצווה. באמצע דפנק עני בדלת, וזרח אמר לו "עכשיו לא פורים בבקשה לא לדפוק בדלתות". בסעודה הסתפק מהו שיעור האכילה בחנוכה, והחמיר לאכול אכילה גסה עד ששוב לא יכל יותר לאכול. בברכת המזון שכח על הניסים, וחזר לברך מהתחלה.

'תפסת מרובה לא תפסת' מכאן ואילך תואם רק לבוגרים יותר:

מיד אחר כך עמד להתפלל תפילת ערבית ביחידות, בביתו. אחר חצות. באמצע פרשה ראשונה של קריאת שמע ילדיו החלו לריב ורמז להם שיפסיקו. מיד כשסיים קריאת שמע הפסיק והוכיחם בדברים, ונעמד להתפלל תפילת שמונה עשרה מול מראה בכדי להשגיח שלא יריבו שנית.

בניו ישבו לשחק בסביבון כשמצטרף אליהם בן דודם [שאינו סמוך על שולחנם] ושיחקו עם הפסדים ורווחים אמיתיים. המנצח במשחק צהל ושמח והשפיל את השני, והוסיף לספר זאת לכולם, [הואיל ואינו לומד ח"ח הוא סבר שאין זה נחשב לשון הרע כי רק אמר שהשני הפסיד ולא אמר משהוא רע]. לבסוף איחרו לעלות על יצועם שמחים בשמחת החג, בלי לחשוב על יום מחר. לפני השינה שרו שירי רגש והעירו שכנים, עד שהעייפות הכריעתם ונרדמו ללא אמירת ברכת המפיל, קריאת שמע שעל המטה, ובלי הכנת קערה לנטילת ידים על יד המטה.

הלכות חנוכה בבית הכנסת: [קורא יקר שים לב למניעת טעויות, מכאן שולב הג' באי בסיפור, הגבאי בסיפור בקי בהלכה]. למחרת בבוקר הלך לבית הכנסת וראה את הגבאי המסור מדליק נרות, הגבאי נאות ללמדו בסבלנות מספר הלכות השייכות להדלקה בבית הכנסת. זרח שאל האם הנרות ידלקו עד אמירת תחנון או עד אמירת רת למנצח? הגבאי השיב לו שאין אומרים תחנון ולמנצח בחנוכה, והוסיף כנראה לא שמעת על החידה מה נרמז באותיות **אאאאא"ל** [שמונה א' ובסוף ל'] ופתר לו שהוא סימן לזכרון: **'אם אין אומרים א' ארך אפים אין אומרים למנצח'**.

סיפורו של זרח

הוסיף הגבאי שאין בידיו עת להאריך, מפני שעליו להספיק לגלול את ספר התורה לקריאת היום. שאל זרח איזו קריאה יש בחנוכה, הרי חנוכה היה אחרי מתן תורה? השיב לו הגבאי, שקוראים בפרשת נשא על חנוכת הנשיאים שחנכו את המשכן שנש-לם בימים אלו.

זרח ביקש מהגבאי שידלגו קטעים בהלל בשביל שיספיקו לקיים את מצוות היום של משתה ושמחה. הגבאי ענה לו בנחרצות שבימים שגומרים את ההלל, אדם המחסר מלומר מילה אחת מההלל לא יצא ידי חובה, וכמו בקריאת שמע כל בוקר וערב, וקריאת המגילה! ועוד זאת שעיקר ימי חנוכה נתקנו להלל ולהודאה ע"כ אמירת ההלל היא מעיקרי חובת הימים.

הגבאי ביקש מזרח שהערב ידליק את נר החנוכה שבבית הכנסת, זרח סירב מכיון שכבר יוצא ידי חובתו בביתו. - אך הגבאי אמר לו שחיוב ההדלקה בבית ובבית הכנסת הינם שני חיובים שונים, בבית ההדלקה היא מבחוץ או בחלון שתראה מבחוץ, ואילו בבית הכנסת ההדלקה מבפנים בכדי שתראה לעומדים תוך בית הכנסת.

זרח בירר היכן תהיה מונחת 'החנוכה', הגבאי גיחך ותיקן אותו מאלו הקוראים למנורה חנוכיה? בשום מקום בתורה ובהלכה לא מוזכר דבר כזה "חנוכיה", זו המצאה עממית, כמו לקרוא למצוות פורים-פורימיה, ולמצה-פסיחיה, ולמדורה-לגבעומריה. [תיקון לשון בלבד, ואינו דבר עקרוני.]

אחר הצהריים, הקדים להדליק בביתו חצי שעה לפני פלג המנחה, זרח הדליק שש נרות [בכדי להשלים את מה שחסר לו אתמול] בנו ביקש להדליק לבד כמהדרין אך הואיל וכילה את ממונו על קניית מותרות, שלחו לחזר על הפתחים.

לאחר מכן הלך להדליק בבית הכנסת. בדרך בירך ברכת הרואה על כל מנורה דלוקה שראה. כשהגיע לבית הכנסת הכין את המנורה והדליק על יד מקומו בקיר צפון. [כמו שהגבאי הדליק על יד מקומו בדרום] את הנרות סידר בצורת מדרגות [זכר למדרגות המנורה] המתפללים שהגיעו התפלאו מדוע לא המתינו להדליק בציבור וברוב עם לפרסם את הנס ברבים [אך הוא הסביר שבית הכנסת הוא כמו קודש הקדשים ואסור לראות את עבודתו של הכהן הגדול]. את המנקה שהגיע לנקות, שלח זרח לבי-תו [כי חנוכה אסור במלאכה]. בדרך חזרה לביתו עבר על פתח בית עיוור הגר עם אשתו וראה מנורה דלוקה, ועשה רוח וכיבה אותה. [כי העיוור בין כך אינו רואה, ומי שהדליק לו נרות לועג לרש. ועל הנשים לא חלו גזירות היוונים, ולא השתתפו במלחמת החשמונאים].

סיפורו של זרח

בערב שבת קודש איחר בהכנות לכבוד שבת, כהרגלו הרע שנכנס לשבת בניסים כשכולו מתנשם ומתנשף. [זכר ליציאת מצרים שהיתה בחיפזון]. ולא [כדברי הרמב"ם] שצריך לקבל את השבת בנחת כיושב ומצפה למלך. [מהי הסיבה שקורה הדבר מעור דו לא חשב.. וזו בעצם הסיבה, בגלל שאינו חושב.]. [אשתו רוצה לשנות את הדבר כהוראת הרבנים אך הוא מדי גאוותן בשביל לשנות הרגלים למען התורה].

כשהתאחרה השעה, עמד ואמר את התחינות במתינות, קבע את נרות החנוכה בדלת עצמה, והדליק קודם נר שבת [שהוא תדיר ומדאורייתא] ממנו הדליק גפרור ובאמצעותו הדליק נר נוסף של שבת, לאחר מכן הדליק על ידו בסמוך נר חנוכה, ואז בירך בברכה אחת להדליק נר של שבת ושל חנוכה. לאחר מכן רצה ללכת להתפלל מנחה, אולם נזכר שזה תרתי דסתרי, התבייש לשאול משום חשש לביזוי כבוד תורתו, וביטל את תפילת מנחה. כשהחשיך היום ראה שאחד מנרות החנוכה כבה, וביקש מגוי שידליקו. הואיל ולא הספיק לנוח בערב שבת, בדרשה שלאחר קבלת שבת ניסה להירדם, מפאת חכמתו האדירה שאין לו מה ללמוד מאחרים, ובכדי לאגור כוחות לתפילת ערבית, ועל כולם בכדי שלא להכשיל את הדרשן שיתגאה כשיראה שכולם מרותקים לדבריו. [כנראה שכח א. מאיסור שינה בבית הכנסת, ב. מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה. ג. פגיעה בת"ח אומר הדרשה]. אולם הדרשן ששינן את ההלכות גזל את שינתו והצליף בו ללא רחם, עד שנוכח לדעת שהואיל ולא שינן את הדינים, הוא טעה ברוב ההלכות הבסיסיות וההנהגות הראויות. אם תוכל לספרם כראוי, אות הוא כי שינת את ההלכות.

ניתן להיעזר בסימון עיגול או נקודה על כל שגיאה

סיפורו של זרח

'כור המבחן'

על הלכות חנוכה

יותר ממאה טעויות!!

1.	בליל רביעי של חנוכה חזר זרח לביתו רק בשעה 10 בלילה	מצוותה בשקיעת החמה או בצאת בכוכבים.
2.	מכיון שהשתתף בהספד שהתקיים בעיר.	2 טעויות אין מספידים בחנוכה, ואסור לעשות דברים ואף ללמוד לפני ההדלקה
3.	מאחר שביום זה ערך תענית	אין מתענים בו.
4.	הגיע לביתו מותש ועייף. מיד כשהגיע התיישב ללמוד את לימודיו	אסור אפילו ללמוד לפני הדלקת הנרות.
5.	את הלכות חנוכה אינו משנן מדי שנה בשנה -	שואלין ודורשים בהלכות החג קודם לחג (שו"ע סי' תכט)
6.	[כדרכו ללמוד רק דברים חדשים ולא לחזור על הלימוד הישן,	הלומד ואינו חוזר כזורע ואינו קוצר. ועובר איסור שמשכח את לימודו
7.	את זה הוא משאיר רק לגדולי ישראל כדוגמת מרן הגר"ש זצ"ל	כל יהודי חייב בתלמוד תורה בחיוב ושנתם לבניך, ובחיוב לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה.
8.	אינו מבין שבכל לימוד נוסף מתחדשים חידושים!]	דברי תורה כמה שממשמשים בהם מוצאים טעם חדש, ויש מתיקות מיוחדת בדברים שכבר משוננים אצלו
9.	לאחר מכן הכין סופגניות ולביבות	אסור לעשות מלאכה לפני הדלקת הנרות
10.	ללא תערובת חלב, [בכדי לא להיזכר באלופורנוס הרשע]	נוהגים לאכול מאכלי חלב בחנוכה, כדי לזכור את נס יהודית שנעשה על ידי חלב (ומעניין שלא תיקנו י"ן)
11.	כשגמר	צריך להפסיק באמצע מלאכתו
12.	התיישב לאכול	אסור לאכול לפני ההדלקה
13.	על הסופגניות הספוגות בשמן, החליט לברך שהכל	כל דבר שיש בו קמח לטעם הקמח עיקר וברכתו מזונות
14.	מהלביבות תפוחי אדמה אכל	אסור לאכול לפני ההדלקה
15.	שיעור קביעות סעודה והסתפק אם לברך אדמה או המוציא	דין קביעות סעודה נאמר רק על מאפים ובכלל לא מוזכר על טוגני תפוחי אדמה. (ובדין מזונות מטוגנים הנקראים סופגניה, אין דין קביעות סעודה, ואם אינו עם מתיקות יתכן שהוא המוציא ואין כאן מקומו)
16.	ומספק לא בירך כלום	במקום ספק ישאל חכם, ובודאי לא יאכל ללא ברכה. ובכלל כאן ברור לכל ילד שמברך בורא פרי האדמה
17.	כאשר סיים לא בירך בורא נפשות	חייב לברך עד כדי שיעבור שיעור עיכול, ואנשים טובים מקפידים תמיד אף פעם לא לקום מהמקום טרם ברכו ברכה אחרונה, וכך לא שוכחים.
18.	מפני שהתכוון להמשיך לאכול למחרת בבוקר	הפסק לאחריה
19.	ללא ברכה לפנייה	היה הפסק גמור ונחשב שאוכל ללא ברכה
20.	לאחר מכן התחיל להכין את הנרות	חייבים להכין לפני הזמן בכדי שכשמגיע הזמן מיד יוכל להדליק. ולפוסקים רבים כל רגע בתחילת הלילה בחצי שעה הראשונה שהפסיד חלף ואין לו תקנה. ולכן בחנוכה חייבים להיות חרוץ. (ובחצרות האדמור"ם נוהגים כמדור דור)
21.	והסתפק האם להדליק במנורה של כסף	כתב בשולחן ערוך (יורה דעה הלכות צדקה סימן רמח סעיף ח) הרוצה לזכות לעצמו, יכוף יצרו הרע וירחיב ידו וכל דבר שהוא לשם שמים יהיה מהטוב והיפה. אם בנה בית תפלה, יהיה נאה מבית ישיבתו. האכיל רעב, יאכיל מהטוב והמתוק שבשולחנו. כסה ערום, יכסה מהיפה שבכסותו. הקדיש דבר, יקדיש מהיפה שבנכסיו. וכן הוא אומר: כל חלב לה' (ויקרא ג, טז). ובהגר"א כתב את המקור כמו שכתב בקין והבל!
22.	שמא זו גאווה	במצוות מכוונים לשם שמים ולא לכבוד וגאווה
23.	או שידליק בנר חרס	גם כשהוא חדש הוא פחות שבכלים
24.	שנותר מאתמול	החרס היה חומר זול מאוד, שעוהו מאדמה יבשה וכשהשתמשו בו כבר להדלקה השחיר מאוס למצה
25.	והחליט שגר החרס חביב יותר [כי יש בו פיח מהמצווה של	כשיש שאלה בודקים בשולחן ערוך או שואלים רב, ויש גם

קו ההלכה	אתמול]	
מניחה על פתח ביתו מבחוץ	את הנר הניח בתוך ביתו	26.
זה לא מעשי צדקות אלא פרסומי ניסא מהחוץ הוא חובה גמורה	בכדי לא לפרסם את מעשיו הטובים	27.
מניחה באופן שהשלהבת תהיה בגובה ג' טפחים	בגובה טפח	28.
חנוכה אינו תשעה באב	זכר לחורבן	29.
מניחה משמאל - כדי שהבעל הבית יהא מוקף במצוות, מצרפים חובות ועונשים, לא מצוות.	בצד ימין הסמוך למזוזה - בכדי לצרף את המצוות	30.
הוא פסול להדלקה	הוא לקח שמן מבית ע"ז-שטמא ופסול [בכדי לקדש אותו]	31.
הדלקה עושה מצוה ולכן צריך שבעת ההדלקה יהיה שמן כשיעור חצי שעה	יצק שמן כדי שיעור שידלוק חמש דקות	32.
אבוקה	הכין בנר שלוש פתילות קרובות זו לזו [בכדי שתהיה אש גדולה]	33.
למהדרין צריך ביום הרביעי ארבע נרות	שלוש פתילות	34.
בשעה שעדיין מצויים אנשים ברחוב אין להערים	העיר את אשתו וילדיו [שכבר ראו הדלקת נרות]	35.
צריך לשיר בשמחה	ובשפה רפה וכובד ראש שר עם מעוז צור ויוונים.	36.
המנהג לשיר ולזמר אחר ההדלקה להודות לה' בזמן שהנרות של הנס דולקות	כשגמרו	37.
קטן אינו פוטר את הבני חיובא בהדלקתו	כיבד את בנו הקטן	38.
פטור מחינוך ואסור לו להתעסק באש	שלא הגיע לחינוך שידליק את הנרות	39.
הם לא יצאו ידי חובה	ויוציא ידי חובה את כל בני הבית.	40.
אין מעבירין על המצוות	הבן שעמד קרוב לפתילה החדשה ביותר דילג עליה	41.
כתוב בגמרא להפנות לימין, שיטת השולחן ערוך היא שכוונת הגמרא להתחיל משמאל ולפנות משמאל לימין. ולפי הטורי זהב כוונת הגמרא שמתחיל מכיוון ימין ופונה לשמאל. וזו שיטת הלבוש והפרי מגדים. (תרע"ו ה' ובביה"ל)	והסתפק אם להדליק דרך ימין זה משמאל לימין כמקובל או שמתחיל מימין וממשיך לשמאל	42.
טעות	לכן הדליק ולא בירך	43.
לא קיים לפי שתי השיטות	את הפתילה האמצעית	44.
החדשה חביבה	ולא את החדשה	45.
יפנה לימין	ואח"כ פנה לצדדים קודם לנר השמאלי ואח"כ לימני	46.
אסור	להדלקת הנר השלישי הדליק גפרור מהנרות	47.
אסור	וממנו את הנר הנוסף.	48.
אסור להשתמש בנרות חנוכה	לאחר מכן הדליק מנרות המצוה את השמש	49.
צריך להניחו בצורה שונה, ועדיף גבוה מהנרות שיאם ישתמש אורו יאיר יותר וישתמש בו	והניחו עם הנרות בשווה	50.
על כל המצוות חוץ מנטילת ידים מברך לפנייהם וזה נקרא 'עובר לעשייתן'	לבסוף	51.
רק המדליק מברך להדליק	ברכו כולם יחד	52.
מברכים רק ביום הראשון והוא כבר הדליק בלילות הקודמים	"שהחיינו"	53.
גם זו הברכה השלישית		54.
ברכה שניה	"שעשה ניסים"	55.
ברכה ראשונה	ו"להדליק נר"	56.
לא עונים אמן על ברכת עצמו, (ויתכן שנחשב להפסק להצריכו לברך שנית ועיין)	וכולם ענו אמן	57.
על ברכות לבטלה אסור לענות אמן וכאן הילד הדליק ולא יצאו ידי חובה, (וגם אחר ההדלקה כשהפך את מעשהו לאבוקה עקר את הדלקתו וצ"ע)		58.
לא מועיל כי הדלקה עושה מצוה, ועליו לכבות ולהדליקה מחדש	אחר ההדלקה הוסיף שמן בנר בכדי שיהיה בו שיעור שידלק חצי שעה	59.
לא יזינה ממקומה	ומיד נטל את המנורה בידיו ופתח בריקוד.	60.
לא מתעייפים ממצוות....	כשהתעייף	61.
בדיעבד	הניחה מעל גובה עשרה טפחים	62.
לא ניכר שהדליק למצוה	במקום שמוניחים את הנרות כל השנה	63.
נהגו לא לעשות מלאכה אחר הדלקת נרות, וכנראה	אשתו ובנותיו החלו מיד אחרי ההדלקה להכין לביבות	64.

המקובל בעולם הוא כפוסקי זמנינו הסוברים שגם זה נחשב מלאכה		
אסור	והוא ביטל תורה	.65
לשחק על אמת זה נזל מדרבנן ופסול לעדות מדרבנן	ושיחק בקלפים	.66
ואין לנו רשות להשתמש בהן	לאור הנרות	.67
ליהודי לא משעמם	כששעמם לו	.68
אומרים מיד בהדלקת הנר השני	שר הנרות הללו	.69
אלא לראותם בלבד	והבין שהנרות קודש והחליט שכדאי להיזהר גם שלא לראותם!	.70
אסור להזיזה	נטל את המנורה דולקת	.71
בבית אחר אינו יוצא	עלה לבנין שממול	.72
עד עשרים אמה	והניחה על אדן החלון בקומה הגבוהה ביותר בגובה 25 אמה מרשות הרבים	.73
חז"ל קבעו לנו מה מפרסם את הנס ומה לא מפרסם	בכדי לפרסם את הנס	.74
פסול	במקום ששולטת רוח מצויה.	.75
השיעור חצי שעה	אחר 22 דקות כיבה את המנורה,	.76
כשעושים עבירות צריך להיות עצובולא שמח	חזר בשמחה לביתו	.77
אסור	ושפך את השמן לקערת העיסה של הליבבות.	.78
היה עליו להשליכם בכבוד (או לשורפם כמותר השמן שבנר ששורפים בדרך כבוד אחר החנוכה וצ"ע שאולי בטל לגבי זה)	לפתע נזכר שאסור להשתמש בשמן והשליך את הכל בביזיון לפח האשפה.	.79
לא יבטל מלימודו	לאחר מכן ערכו שולחן לכבוד סעודת חנוכה. ולשם כך ביטל את קביעות לימודו בשעה זו, [עיין ביה"ל]	.80
ההכרעה היא שבצירוף הדברי תורה וההודאה תחשב סעודת מצוה	בניו רצו לזמר ולומר דברי תורה, אך הוא אמר שזה מפריע לו להתרכז במצות האכילה בסעודת מצוה.	.81
נהגו העניים לסבב בחנוכה על פתחי הבתים	באמצע דפק עני בדלת, וזרח אמר לו "עכשיו לא פורים בבקשה לא לדפוק בדלתות".	.82
אסור להימנע מלתת צדקה לעני, יש לפייסו בדברים ולא להתנכר אליו ח"ו.		.83
יהודי אינו אוכל אכילה גסה, ובזדאי אין זה לכבוד היום	בסעודה הסתפק מהו שיעור האכילה בחנוכה, והחמיר לאכול אכילה גסה עד ששוב לא יכל יותר לאכול.	.84
אסור לשכוח	בברכת המזון שכח על הניסים,	.85
לא חוזרים אלא אומר בהרחמן	וחזר לברך מהתחלה.	.86
המדליקים בצאת הכוכבים תדיר קודם	מיד אחר כך עמד להתפלל תפילת ערבית	.87
צריך להתפלל במנין עשרה	ביחידות	.88
גם המתפלל ביחיד עליו להתפלל בבית הכנסת	בביתו.	.89
קריאת שמע בזדאי צריך לקרוא לפני חצות	אחר חצות.	.90
אסור לריב	באמצע פרשה ראשונה של קריאת שמע ילדיו החלו לריב	.91
באמירת פרשה ראשונה אסור אפילו לרמוז	ורמז להם שיפסיקו	.92
בפרשה שניה ובין הפרשיות אסור לדבר	מיד כשסיים קריאת שמע הפסיק והוכיחם בדברים,	.93
אסור להתפלל מול מראה	ונעמד להתפלל תפילת שמונה עשרה מול מראה	.94
כשעומד להתפלל צריך להסיח דעתו מכל דבר	בכדי להשיג שלא יריבו שנית.	.95
משחק בקוביה	בניו ישבו לשחק בסביבון כשמצטרף אליהם בן דודם [שאינו סמוך על שולחנם] ושיחקו עם הפסדים ורווחים אמיתיים.	.96
מתכבד בקלון חבירו	המונצח במשחק צהל ושמח והשפיל את השני,	.97
לשון הרע, אוי, אוי, אוי, רק זה היה חסר לו בנוסף לכל עונותיו	והוסיף לספר זאת לכולם,	.98
חייבים ללמוד ח"ח כי בלי זה אי אפשר להנצל והניסיון מוכיח כמיליארד עדים!	הואיל ואינו לומד ח"ח	.99
טעות נמורה כל גנאי אסור לומר	הוא סבר שאין זה נחשב לשון הרע כי רק אמר שהשני הפסיד ולא אמר שהוא רע.	.100
זו הפקרות שמזיקה לכל היום כולו ועלולה להביא לכל העבירות	לבסוף איחרו לעלות על יצועם	.101
אין דין 'שמחת בחגך' בחנוכה ואינו נקרא חג – אמנם הם ימי שמחה, ומקובל לברך ביידיש ובעברית 'חנוכה שמח'.	שמחים בשמחת החג, בלי לחשוב על יום מחר.	.102
האם לא מספיק מאוחר???	לפני השינה שרו שירי רגש	.103

104.	והעירו שכנים	גזל שינה שאין לו כפרה
105.	עד שהעייפות הכריעתם ונרדמו ללא אמירת ברכת המפיל,	בטלו ברכה
106.	קריאת שמע שעל המטה	זה נקרא מיטת ארמית כלומר ללכת לישון כמו גוי
107.	ובלי הכנת קערה לנטילת ידים על יד המטה	אסור ללכת ד"א בלי נט"י
108.	הלכות חנוכה בבית הכנסת: [קורא יקר שים לב למניעת טעויות, מכאן שולב הגבאי בסיפור, הגבאי בסיפור בקי בהלכה וברשימה זו דבריו הועברו לעמוד התיקונים.] למחרת בבוקר הלך לבית הכנסת וראה את הגבאי המסור מדליק נרות, הגבאי נאות ללמדו בסבלנות מספר הלכות השייכות להדלקה בבית הכנסת. זרח שאל האם הנרות ידלקו עד אמירת תחנון או עד אמירת למנוצח?	הנרות בבית הכנסת דולקים הרבה זמן ולא עד אמצע התפילה
109.	עד אמירת תחנון או עד אמירת למנוצח?	הגבאי השיב לו שאין אומרים תחנון ולמנוצח בחנוכה והוסיף כנראה לא שמעת על החידה מה נרמז באותיות אאאאאא"ל [שמונה א' ובסוף ל'] ופתר לו שהוא סימן לזכרון: 'אם אין אומרים א' ארץ אפים אין אומרים למנוצח'.
110.	הוסיף הגבאי שאין בידי עת להאריך, מפני שעליו להספיק לגלול את ספר התורה לקריאת היום. שאל זרח איזו קריאה יש בחנוכה, הרי חנוכה היה אחרי מתן תורה?	השיב לו הגבאי, שקוראים בפרשת נשא על חנוכת הנשיאים שחנכו את המשכן שנשלם בימים אלו.
111.	זרח ביקש מהגבאי שידלגו קטעים בהלל	הגבאי ענה לו בנחרצות שבימים שגומרים את ההלל, אדם המחסר מלומר מילה אחת מההלל לא יצא ידי חובה, וכמו בקריאת שמע כל בוקר וערב, וקריאת המגילה
112.	בשביל שיספיקו לקיים את מצוות היום של משתה ושמחה	ועוד זאת שעיקר ימי חנוכה נתקנו להלל ולהודאה ע"כ אמירת ההלל היא מעיקרי חובת הימים. הגבאי ביקש מזרח שהערב ידליק את נר החנוכה שבבית הכנסת, זרח סירב מכיון שכבר יוצא ידי חובתו בביתו. - אך הגבאי אמר לו שחיוב ההדלקה בבית ובבית הכנסת הינם שני חיובים שונים, בבית ההדלקה היא מבחוץ או בחלון שתראה מבחוץ, ואילו בבית הכנסת ההדלקה מבפנים בכדי שתראה לעומדים תוך בית הכנסת
113.	זרח בירר היכן תהיה מונחת 'החנוכיה',	הגבאי ניחך ותיקן אותו אתה מאלו הקוראים ל"מנורה" 'חנוכיה'? בשום מקום בתורה ובהלכה לא מוזכר דבר כזה "חנוכיה", זו המצאה עממית, כמו לקרוא למצוות פורים- פורימיה, ולמצה-פסיחיה, ולמדורה-לנבעומריה. [תיקון לישון בלבד, ואינו דבר עקרוני.]
114.	אחר הצהרים, הקדים להדליק בביתו חצי שעה לפני פלג המנחה	מדי מוקדם
115.	זרח הדליק שש נרות [בכדי להשלים את מה שחסר לו אתמול]	אין השלמה
116.	בנו ביקש להדליק לבד כמהדרין אך הואיל וכלה את ממונו על קניית מותרות,	אסור
117.	שלחו לחזר על הפתחים.	מחזר על הפתחים רק בשביל נר אחד
118.	לאחר מכן הלך להדליק בבית הכנסת. בדרך בירך ברכת הרואה	ברכת הרואה היא למי שלא הדליק לבד ואינו עתיד להדליק (ואע"פ שבביתו הדליק לפני פלג המנחה, ואם הדליק בבית הכנסת לא יברך ברכת הרואה, ומסתבר שכן הוא במי שעתיד להדליק בבית הכנסת)
119.	על כל מנורה דלוקה שראה.	רק על אחד מברכים ברכת הרואה
120.	כשהגיע לבית הכנסת הכין את המנורה והדליק על יד מקומו בקיר צפון [כמו שהגבאי הדליק על יד מקומו בדרום].	ידליק בדרום מקובל להדליק בכותל הדרומי, ומנהג קהילות יוצאי גרמניה להדליק על הבימה שלפני ארון הקודש בצד הדרומי (וזו מעט נתן תחושה של דומה לבית המקדש) וכן בקהילות עדת ישראל בביה"ח מעייני הישועה ועוד.
121.	את הנרות סידר בצורת מדרגות [זכר למדרגות המנורה]	צריך שיעמדו בשווה
122.	המתפללים שהגיעו התפלאו מדוע לא המתינו להדליק בציבור וברוב עם לפרסם את הנס ברבים	חייבים להדליק ברבים ולולי זאת זה בעיה לברך.
123.	אך הוא הסביר שבית הכנסת הוא כמו קודש הקדשים ואת עבודת הכהן הגדול אסור לראות	כנראה בית הכנסת הוא כמו ההיכל רק ביום הכיפורים
124.	את המנקה שהגיע לנקות, שלח זרח לביתו כי חנוכה אסור	חנוכה אינו אסור במלאכה

	במלאכה.	
גם אם אין לו אשה או שכן בביתו מדליק	בדרך חזרה לביתו עבר על פתח בית עיוור הגר עם אשתו וראה מנורה דלוקה, ועשה רוח וכיבה אותה. כי העיוור בין כך אינו רואה, ומי שהדליק לו נרות לועג לרש.	.125
אשתו מדליקה עליו ונשים חייבות	ועל הנשים לא חלו גזירות היוונים, ולא השתתפו במלחמת החשמונאים.	.126
כתב השו"ע: ישכים לקנות צרכי שבת...	בערב שבת קודש איחר בהכנות לכבוד שבת	.127
טעות בידיו כדברי הרמב"ם: "איזהו כבוד זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך. וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך" (הלכות שבת פרק ל הלכה ב).	כהרגלו הרע שונכס לשבת ב'ניסים' כשכולו מתנשם ומתנשף [זכר ליציאת מצרים שהיתה בחיפזון.]	.128
בשעה מאוחרת בערב שבת אסור לומר שום תחינות רק להזדרז	כשהתאחרה השעה, עמד ואמר את התחינות במתינות	.129
המשנ"ב אומר שלא יקבע בדלת ואם קבע יש מקרים שאסור לפתוח	קבע את נרות החנוכה בדלת עצמה	.130
טעות	והדליק קודם נר שבת	.131
בנר שבת אסור להדליק נר מנר על ידי גפרור	ממנו הדליק גפרור ובאמצעותו הדליק נר נוסף של שבת	.132
צריך להדליק במקום נפרד	לאחר מכן הדליק על ידו בסמוך נר חנוכה	.133
כנראה לא יצא בדיעבד ואולי במה שאמר ראשון יצא.	ואז בירך בברכה אחת להדליק נר של שבת ושל חנוכה	.134
לכתחילה יתפלל קודם שלא יהיה תרתי דסתרי	לאחר מכן רצה ללכת להתפלל מנחה,	.135
זה רק לכתחילה ואם לא התפלל ודאי יתפלל	אולם נזכר שזה תרתי דסתרי,	.136
לא הביישן למד, והביישן בהנהגה והלכה נכשל כל ימיו.	התבייש לשאול משום חשש לביזוי כבוד תורתו, וביטל את תפילת מנחה	.137
כתבה אין זקוק לה	כשהחשיך היום ראה שאחד מנרות החנוכה כבה וחשב שלא יצא ידי חובה,	.138
גוי אינו מוציא ידי חובה	וביקש מגוי שידליקו	.139
הנשמה יתירה מניע על ידי המנוחה (ספה"ק) בלא לנוח בער"ש הליל שבת אחרת.	הואיל ולא הספיק לנוח בערב שבת,	.140
אסור לישון בבית הכנסת,	בדרשה שלאחר קבלת שבת ניסה להירדם,	.141
איזהו חכם הלומד מכל אדם	מפאת חכמתו האדירה שאין לו מה ללמוד מאחרים,	.142
מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה	ובכדי לאגור כוחות לתפילת ערבית,	.143
מלבין פני תלמידי חכמים	ועל כולם בכדי שלא להכשיל את הדרשן שיתנאה כשיראה שכולם מרותקים לדבריו.	.144
לא טוב לספור טעויות של אחרים	אולם הדרשן ששינן את ההלכות גזל את שנתו והצליף בו ללא רחם, עד שנוכח לדעת שהואיל ולא שינן את הדינים, הוא טעה ברוב ההלכות הבסיסיות וההנהגות הראויות. אם תוכל לספרם כראוי, אות הוא כי שיננת את ההלכות.	.145